

Деякі аспекти годівлі молодняку овець породи лакон в умовах Поділля

Анатолій Тимофійович ЦВІГУН
Людмила Петрівна ПОНЬКО

Анотація. У даній роботі висвітлено питання особливостей годівлі молодняку овець породи лакон в умовах виробничо-комерційної фірми (ВКФ) «Пілігрим» Кам'янець-Подільського району Хмельницької області. При вивченні цього питання використано матеріали виробничого і зоотехнічного обліку господарства, дослідження проводилися у 2023 – 2024 роках. Для вивчення рівня годівлі молодняку овець використано аналітичний, графічний і порівняльний методи досліджень.

Господарство розміщене в зоні екологічного заповідника «Подільські товтри». Наведена у тезах система годівлі молодняку овець породи лакон у зимово-стійловий і пасовищний періоди у господарстві забезпечує їх усіма поживними речовинами, про що свідчить відповідність росту і розвитку орієнтовним показникам для породи.

Ключові слова: годівля, жива маса, лакон, молодняк овець, ріст, порода.

Збалансована годівля молодняку овець – важлива умова росту, розвитку та їх майбутньої продуктивності. Неможливо досягти високої продуктивності тварин без правильної організації годівлі та утримання молодняку, адже жодні методи селекційно-племінної роботи без повноцінної та збалансованої годівлі не дадуть очікуваних результатів [1, 2].

У світі зростає попит на овече молоко та розведення молочних порід овець. Породи лакон зараз є однією з найкращих високомолочних порід овець [3, 4]. На жаль, в Україні раніше не проводилися дослідження стосовно годівлі молодняку овець молочного напрямку продуктивності. Є наукові роботи з годівлі молодняку різного напрямку продуктивності української селекції таких науковців як: Помітун І. А., Косова Н. О., Корх І. В. та ін. [5]; Єфремов Д. В., Свістула М. М., Горб С. В. [6] та ін.

Отже, особливості годівлі молодняку овець породи лакон молочного напрямку продуктивності в умовах Поділля вивчаються вперше.

Метою нашої роботи було проведення аналізу годівлі молодняку овець породи лакон в умовах вівцеферми протягом року.

Дослідження було проведено в умовах Поділля (ВКФ «Пілігрим» Кам'янець-Подільського району Хмельницької області) на стаді овець молочної породи – лакон.

Для вивчення рівня годівлі молодняку овець було використано аналітичний, графічний і порівняльний методи досліджень.

При вивченні даного питання було використано матеріали виробничого і зоотехнічного обліку господарства, дослідження проводилися у 2023–2024 роках.

В умовах виробничо-комерційної фірми «Пілігрим» (Хмельницька область) розводять стадо овець молочної породи лакон. Господарство розміщене в зоні екологічного заповідника «Подільські товтри». На вівцефермі застосовують стійлово-пасовищний спосіб утримання.

Порода лакон – це найкраща молочна порода овець Франції. Відлучення ягнят проводять у віці 4-5 тижнів. Тварини даної породи характеризуються високою скоростиглістю, у віці 7-10 місяців ярок можна парувати [7].

В умовах вівцеферми у структурі стада овець поголів'я молодняку становить 26,6 %, а інші статеві-вікові групи займають 73,4 %. Перша половина кінності вівцематок припадає на осінні місяці. У цей період маток випасають на пасовищі, крім цього дають лугове сіно, ячмінну соломку – уволю, комбікорму – 100 г. Сінаж починають давати, коли випаде сніг.

Неповноцінна або недостатня годівля вівцематок в період підготовки їх до парування та під час парувальної компанії призводить до зниження їх плодючості та підвищує відсоток мертвонароджених ягнят. Саме тому, в цей період вівцематок годують дотримуючись норм, які залежать від напряму продуктивності та їх живої маси.

Оскільки ріст ягняти є найважливішим і залежить від виробництва овечого молока, дуже важливо оптимізувати виробництво молока. Часто вівцематки не отримують достатньої кількості кормів по відношенню до кількості ягнят, яких вони годують. У більшості випадків раціони не містять достатньої частки зерна протягом перших 4-6 тижнів лактації, що призводить до дефіциту енергії, а часто й протеїну.

З підвищенням фізіологічного навантаження вівцематок у зв'язку із процесами відтворення зростають і норми годівлі. Так, для маток живою масою 50-60 кг в першому періоді лактації потреба на добу складає 1,9-2,4 к. од. і 200-240 г перетравного протеїну.

В умовах ВКФ «Пілігрим» окоти маток припадають на січень – березень (зимово-стійлове утримання). У цей період вівцематкам вранці дають сінаж люцерни, ввечері – сіно люцерни (уволю) та комбікорм – 300 г. 3 квітня – травня маток виганяють на пасовище. Жива маса ягнят при народженні: ярок – 2-3 кг, баранців – 3-3,5 кг.

У перший місяць життя потреба ягнят у поживних речовинах забезпечується, як правило, за рахунок молока матері. Воно містить усі необхідні поживні речовини для нормального розвитку молодняку.

У новонародженого молодняку шлунково-кишковий тракт розвинутий слабо. Найінтенсивніший ріст органів травлення спостерігається у перші два місяці після народження. У цей період активно розвивається і росте маса рубця. Через 6-8 тижнів після народження, співвідношення розмірів рубця і сичуга досягає розмірів дорослої тварини. Ріст і розвиток ягнят від народження до стану дорослих овець поділяється умовно на два періоди –

підсисний та відлучення (період подальшого росту та статевого дозрівання).

Найінтенсивніше збільшення живої маси молодняк має від народження до 2-місячного віку (період підсису). Якість годівлі вівцематок у період підсосу впливає на їх молочність, а відповідно і на ріст молодняку.

В умовах ВКФ «Пілігрим» ягнята утримуються з вівцематкою до 2-місячного віку, цей період припадає на зимово-стійловий. У перші дні після народження ягнята споживають лише молоко матері.

З 3-го дня після народження молодняк привчають до поїдання дерті ячмінної плющеної у вигляді пластівців (у господарстві є своя плющикла зерна).

Потім поступово їх привчають до підгодівлі сіном та концентрованих кормів. При відлученні ягнят дають комбікорм, якісне сіно та сінаж люцерни. Після 6-місячного віку молодняку овець дають плющений ячмінь, сіно та сінаж – уволю.

Сьогодні найбільш поширене відлучення ягнят після 30-денного віку з наступним інтенсивним вирощуванням із використанням комбікормів та кормосумішей. При вирощуванні ягнят раннього відлучення (50-60 днів) пропонується використовувати кормосуміші наступного складу (%): дерть ячмінна (16), вівсяна (24) та горохова (10), висівки пшеничні (10), борошно люцернове трав'яне (15), молоко збиране сухе (6), макуха соняшникова (8) та БМВД промислового виробництва (15).

Відлучення ягнят на вівцефермі проводять у 2-місячному віці, де жива маса ярок складає 15-20, а баранців – 25-30 кг. Жива маса у 6-місячному віці відповідно становить 40-45 та 50-55 кг.

У весняний період (в кінці квітня – на початку травня) молодняк випасають на пасовищі (різнотрав'я). У літній період, окрім пасовища в раціон овець додають ячмінні пластівці – уволю.

В осінній період молодняк породи лакон випасають на пасовищі (до появи першого снігу), також згодовують сіно та сінаж люцерни. При переході тварин на стійлове утримання в раціон включають ячмінні пластівці – уволю. Увесь рік ягнята мають вільний доступ до свіжої та чистої води.

Потреба молодняку у поживних речовинах залежить від віку, живої маси, середньодобового приросту і напряду майбутньої продуктивності. Усі поживні речовини корму витрачаються на інтенсивний ріст і розвиток тварин.

Успішне розведення овець в більшій мірі залежить від якості кормів. У сучасному світі кращим методом годівлі є використання повнораціонних комбікормів. Переваги такої годівлі овець: високий вихід молодняку, високі середньодобові прирости та здоровий приплід з міцним імунітетом.

На вівцефермі молодняку згодовують комбікорм власного виробництва, до його складу входять наступні складові (%): ячмінь – 32, овес – 16, кукурудза – 16, горох – 16, пшениця – 16, премікс для овець і кіз – 4. У склад комбікорму також додають мінеральні добавки – трикальційфосфат та сірку (за інструкцією). Такий склад комбікорму та наведена вище система годівлі забезпечує молодняк усіма поживними речовинами, які необхідні для

росту і розвитку.

Отже, наведена вище система годівлі молодняку овець породи лакон у зимово-стійловий і пасовищний періоди у господарстві забезпечує їх усіма поживними речовинами, які необхідні для росту і розвитку та дає можливість проводити відлучення ягнят у 2-місячному віці з живою масою ярок 15-20, а баранців 25-30 кг.

Бібліографічний опис

1. Вівчарство України : монографія / Вдовиченко Ю. В., Жукорський О. М., Іовенко В. М. та ін. ; за ред. В. М. Іовенка. 2-ге вид. Київ : Аграрна наука. 2016. 644 с.
2. Довідник з вівчарства. Вдовиченко Ю.В., Вороненко В.І., Іовенко В.М., Жарук П.Г., Польська П.І. та ін. Нова Каховка «ПІЕЛ», 2017. 166 с.
3. Zvonko A., Šalavardić Ž. K., Zmaić K., Novoselec J. Introduction of Lacaune sheep in Croatian sheep breeding. *Journal of Agricultural Food and Environmental Sciences*, 2022. 76(4):10-16.
4. Stancheva N., Angelova T., Yordanova D., Krastanov J. Assessment of weight development of the sheep from Bulgarian Dairy. *Bulgarian Journal of Animal Husbandry / Životnov Dni Nauki*, 2022, v. 59, n. 1, p. 12.
5. Помітун І. А., Косова Н. О., Корх І. В. , Бойко Н. В., Чигринов Є. І. Паньків Л. П. Аксьонов Є. О. Інтенсивність росту та м'ясна продуктивність молодняку овець за впливу комплексної енерго-протеїнової добавки. *Науково-технічний бюлетень ІТ НААН*. №127. С. 152-162.
6. Єфремов Д. В., Свістула М. М., Горб С. В. Формування продуктивних ознак у ремонтних ярок м'ясних генотипів за різних рівнів їх енергетичного та протеїнового живлення. *Науковий вісник «Асканія-Нова»*. 2021. Вип. 14. С. 100–110.
7. Лакон. *Kurkul* : веб-сайт. 2022. URL : <https://kurkul.com/porody/524-lakon> (дата звернення 12.09.2024).